

Torleif Bech: Grindaboð á Kappanum

Við Yvonne kom Torleif at royna Grønland, men so førdu umstøðurnar hann umborð á Agnes Louise, sum royndi tær gomlu leiðirnar undir Íslandi

Torleif Bech

Óli Jacobsen

7. partur

Eg fór aftur við Yvonne í 1948. Hetta var eitt sera gott ár. Fyrst fóru vit til Íslands, men vit finga kortini ikki so nógv á Suðurlandinum, tað var so sjaskut veður. Eg haldi, at vit høvdu eina 300 skippund, so tað var ikki nógv.

Men so varð farið til Grønlands um somu tíð sum árið frammanundan. Vit komu inn har suðuri í Grønlandi og fiskaðu við isblinkin eina tíð. Vit finga væl av fiski. So fóru vit norður eftir. Tá fiskaðu vit eisini frá skipinum umframt bátunum. Tað var nógvur fiskur at fáa, men so fóru vit til Ravnoynna, har vit lógu eina trýggjar vikur. Har á leið finga vit gott fiskari við bátunum. Tað mesta vit finga, var innanfyri oynna inni í Bjarnoyarfjørðinum. Eg minnst, at bátarnir mangan vóru so tungir, at vit ofta kundu vera bangnir fyri teimum, tí ikki skuldi tá nógv til áðrenn teir drukku sjógv, um teir til dømis finga alduna av einum øðrum báti. Tað kundi vera ógvuliga vandafult.

Fiskur omaná

Eg minnst eina ferð vit komu úr Bjarnoyarfjørðinum, tá ið vit dreygaðu um pyntin vestanfyri oynna. Vit høvdu fullan bát, ella meira enn fullan kann eisini sigast.

Nú verður havið so sprenfult av fiski, sum svimur omaná sjónum. Veðrið var gott, tað var vist sólín, sum lokkaði fiskin upp.

Eg stóð í forskutinum og fór at krækja fisk inn í bátin, meðan vit sigldu. Men hetta var betur ógjørt. Tað var longu so nógvur fiskur í bátinum, at tað var óráð at tyngja hann enn meira. Men so nógvur var toskurin tá undir Grønlandi.

Vit landaðu 300 skippund í Føroyingahavnini fyri at gera tað rúmligari í lastini. Tað vóru ikki

allir, sum dāmdu, at vit skuldu landa, tí hetta longdi um túrin, men hetta gjørdist kortini úrslitið. Fyri hesi skippundini, ið vit landaðu í Grønlandi, finga vit 900 kr. í part, og tað var ikki so galið og eitt gott ískoyti til túrin.

Skiparin, Dánjal, var kringur í so máta, at hann fylgdi væl við, hvussu fiskurin gekk. Fyrru tíðina varð hildið at vera best har suðuri og sum frá leið varð so farið norður eftir við fiskinum, sum hann flutti seg.

Eg minnst ein dagin, vit vóru í Dýpinum. Tá finga vit 10.300 stórar toskar. Hetta var ein grovur dagur. Tann dagin finga allir bátarnir fyra ferðir uppi. Hetta var ógvuliga strævið. Oman á alt skuldi hvør einasti fiskur blakast uppá skipið. Onkuntíð kundi onkur av skipinum tó loysa av, meðan vit kundu fara upp á skipið at fáa ein drekkamunn.

Tað einasta vit høvdu við okkum at eta á bátinum, vóru tær stóru keksirnar við margarin, og so høvdu vit vatn. Menn vóru ikki so kræsnir, so hetta riggaði fint.

Vit royndu eina ferð norðan fyri Holsteinsborg við Kusit oyggjarnar. Tá varð knappliga frá einum báti skotið eftir okkum. Vóru eftir øllum at døma komnir ov nær landi. Hetta mundi meira vera eitt ávaringarskot. Undan krígnum høvdu verið nógvir trupulleikar hjá føroyingum undir Grønlandi, men hesir vóru loystir tá.

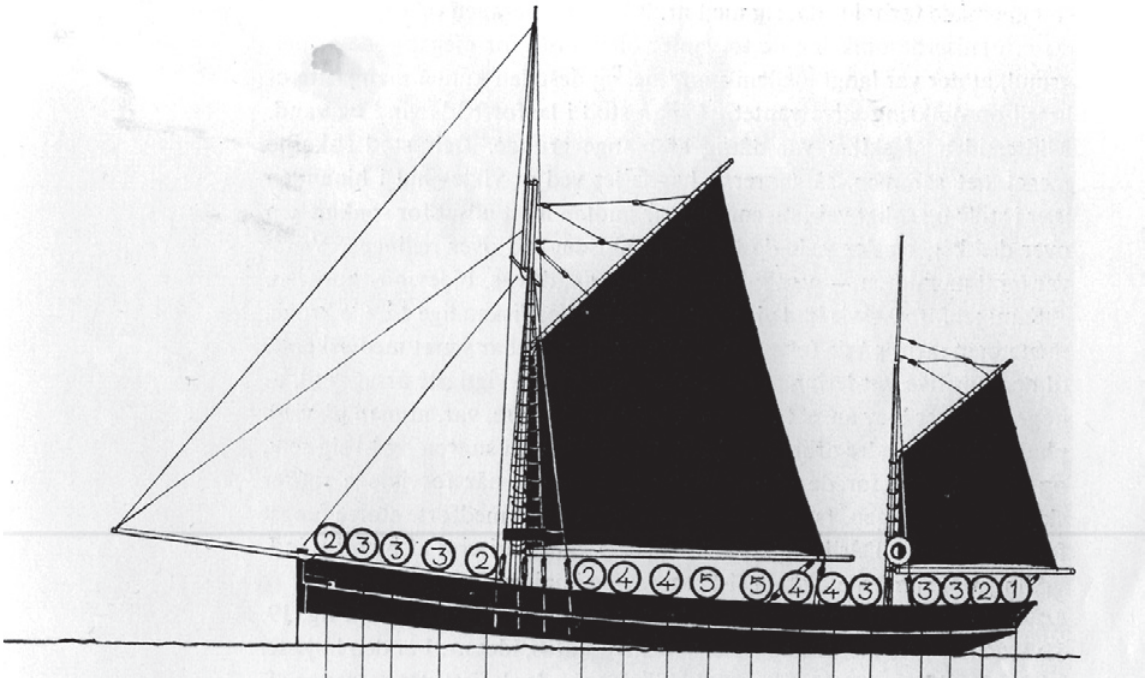
Sambandið heim

Vit plagdu eisini at vera inni í Føroyingahavnini at taka útgerð ella onkur onnur ørindini. Tá fóru vit altíð niðan á føroyska sjómansheimið. Her lá væl fyri at skriva brøv heim. Eg minnst, at tað vóru tvær gentur, sum arbeiddu á sjómansheiminum. Onnur teirra gekk framvið og glósaði við, at "hasin er góður við mammu sína". Men tað var so sjálvsagt, at man lat altíð hoyra frá sær, um tað var møguligt. Tá vóru ikki aðrir samskiðsmøguleikar enn at skriva.

Tá ið fiskað varð frá skipinum, vóru nógv snøri og tá vísti tað seg, at fiskurin tók mest í annan endan á skipinum. Viðhvørt kundi tað vera hjá aftasta manni og viðhvørt hjá tí fremsta. Tað var ein partur av órættvísinum við sjálvdrátti, at fiskatalið hjá hvørjum einstøkum fiskimanni eisini valdaðist, hvar á skipinum, ið hann stóð.

Í Grønlandi var Føroyingahavnin støðin hjá føroyingum

Henda myndin úr "Færøske Sluppfiskere" hjá Jóan Paula Joensen visir hvønn "status" tey ymisku plássini á skipi høvdu, tá ið tað ráddi um fiskaeidnu. Best var at standa aftast og fremst. Ringast var í miðuni. Hetta visir hvussu órættvísir sjálvdrátturin var

Tí var tað ein fyrimunur at fiska frá bátum, tí tá vóru snørin meira spjadd. Tá kundi eisini fáast nokk so nógv frá skipinum av teimum monnum, sum tá vóru eftir. Men her var kortini samveidda, allir finga somu avrokning.

Hetta árið royndu vit eisini út í september mánað. Eitt, sum vit vóru ógvuliga glaðir fyri, var at sleppa at lána bátarnar at fara í land at henta hesi svørtu berini, tá vit lógu inni sunnudagar. Tað var bara at taka hondina gjøgnum lyngin, so fekst uppi hondina. Hesi vórðu koyrd í blikk og kundu goymast í nógvir dagar.

Farmaskip kom eisini nakrar ferðir til Grønlands. Tá kundi fáast pakki heimani frá. Hetta var eisini sera hugaligt.

Sum túrurin gekk og tíðin nærk-

aðist heimferðini, varð farið inn í Føroyingahavnina at taka fiskin umborð, sum vit høvdu lagt upp. Vit fóru so úr Føroyingahavnini 7. september og høvdu logn til vit komu í Julianehåbsbukta.

Møti, grindaboð og illveður

Tá varð ein sunnudag trupulleiki við motorinum, sum mátti steðgast, meðan hann varð afturgjörður. Josva Poulsen var motorpassari. Meðan bíðað var, varð møti hildið í kahúttini. Allir vóru við, og hetta var ein hugnalig løta. Tað var sungið og nakrir høvdu orðið.

Men nú fer onkur upp á dekkið, og hann hoyrist rópa "grindaboð". Tá lógu vit í einum stórum grinda-flokki. Hvalirnir stóðu beint upp og niður. Hetta var ein vøkur sjón. Josva, motorpassarin, hevði allan

grindareidiskap við sær umframt riflu. Hann skeyt nakrar hvalir, men hesum finga vit ikki nakað burtur úr, tí teir sukku við brestin.

Vit settu so ein bát út. Tá hevði grindin spjatt seg eitt sindur orsakað av skotunum. Vit finga tá skutlað ein hval og sleipaðu hann at borði. Hann bleiv so taklaður inn á dekkið. Vit finga tilsamans trýggjar hvalir, so vit vóru væl forsýnaðir við grind og spik. Hetta endaði alt við, at vit dansaðu grindadans í lugarinum um náttina. Tað er kanska einastu ferð, at hetta er hent so nær Kappanum.

Vit fóru so at sigla suðureftir. Veðrið var gott. Tá ið vit koma suður um Kappan verður illveður vestan eftir. Vit finga fleiri skvampar og fleiri av bátunum brotnaðu. Skipið var jú so tungt í sjónum. Vit høvdu